

Ю. А. ПРИЛЕПШЕВА*

**МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ
КРУГЛОГО СТОЛУ АРХІВІВ (CITRA)
“АРХІВІСТ ХХІ СТОЛІТТЯ:
НОВІ СТРАТЕГІЇ ОСВІТИ ТА НАВЧАННЯ”**

16–21 листопада 2009 року в м. Сан-Джуліан (Мальта) відбулася чергова Міжнародна конференція Круглого столу архівів (CITRA) “Архівіст ХХІ століття: нові стратегії освіти та навчання”. Організатором конференції виступив Національний архів Мальти, директор якого Чарльз Фарругія, звернувся з вітальним словом на церемонії відкриття міжнародного форуму архівів. Участь у ньому взяли 240 представників державних архівних служб, архівних товариств та інших архівних установ, членів Міжнародної ради архівів, з 90 країн світу.

Міжнародна конференція Круглого столу архівів є щорічною професійною зустріччю делегацій на щорічних загальних зборах Міжнародної ради архівів (МРА). Мета CITRA – служити форумом для міжнародного обговорення стратегічних проблем і питань, що становлять головний професійний інтерес.

На Щорічних загальних зборах визначається стратегія діяльності МРА й вирішуються питання управління і діяльності організації. На цих зборах встановлюється шкала членських внесків і приймається рішення щодо її застосування, затверджується звіт Президента МРА про діяльність організації і вирішуються будь-які проблеми, пов’язані з цим питанням, затверджується бюджет МРА та, у разі потреби, вносяться зміни до статуту Міжнародної ради архівів.

Державний комітет архівів України, як член категорії “А” Міжнародної ради архівів має два голоси на Щорічних загальних зборах.

2009 року Організаційний комітет з проведення Міжнародної конференції “Круглого столу архівів” (CITRA) запропонував для обговорення такі питання: документознавці та архівісти – сучасні вимоги до професій; адаптування управління документною інформацією до глобалізації суспільства; професіоналізм в архівній галузі; шляхи подолання природних катастроф; технічні інновації та зростання попиту на архівну інформацію; розбудова співробітництва в архівній сфері та у сфері документознавства – стратегічна мета Міжнародної ради архівів до 2018 року, інші питання.

* *Прилепішева Юлія Анатоліївна* – кандидат історичних наук, начальник управління інформації та міжнародного співробітництва Держкомархіву.

Делегація українських архівістів у складі Голови Державного комітету О. П. Гінзбург, першого заступника Голови Державного комітету І. Б. Матяш, директора Центрального державного історичного архіву України, м. Львів Д. І. Пельц та Держархіву Івано-Франківської області К. П. Мицан, взяла участь у пленарних засіданнях та у роботі дискусійних груп, також у Щорічних загальних зборах Міжнародної ради архівів.

Під час робочих засідань наша делегація розповсюдила підготовлений УНДІАСД двомовний українсько-англійський довідково-інформаційний буклет “Архівна освіта в Україні”.

У привітанні Міністра освіти, культури, молоді та спорту Мальти Крістіни Долорес відзначалося, що на архіви покладено подвійну функцію – збереження документальної спадщини світу та адміністрування, управління документаційними процесами.

Віце-президент СІТРА Нолда Ромер-Кенепа зазначила, що сьогодні архівіст має бути професійно підготовленим для впровадження новітніх технологій, розвиток яких є бурхливим і стрімким. Документи, які раніше існували лише на паперовій основі трансформуються у цифрові, практично повсюдно впроваджується електронний документообіг. Архівіст ХХІ століття повинен мати відповідну освіту і навички, що дасть можливість зберегти світову документальну пам'ять, зробити її доступною для майбутніх поколінь. Не має лишитися поза увагою архівістів і збереження усної історії, усної народної творчості та традицій. Ця думка знайшла своє відображення у резолюції СІТРА, в якій визначено основні напрямки міжнародного архівного співробітництва з організації підвищення кваліфікації архівістів та перегляду вимог до професійної освіти: стажування та обмін досвідом, широкий доступ до он-лайнних архівних ресурсів, розроблення програм навчання та стажування архівістів, організація спільних досліджень з впровадження новітніх технологій в архівну сферу. Кадрові служби архівних установ мають звернути увагу на підвищення кваліфікації архівістів, обов'язкове оволодіння навичками роботи з електронними документами, їх збереження, облік та використання. Значну допомогу у вирішенні цього питання може надати організація дистанційного навчання, що відкриває нові можливості для архівістів, які отримали традиційну архівну освіту. Все це передбачає постійну зміну та удосконалення навчальних планів. Крім того, архіви мають тісно співпрацювати з вищими навчальними закладами та пропонувати їм свої розробки.

Програма конференції була насиченою – на чотирьох пленарних засіданнях та дванадцяти сесіях виступило 45 доповідачів. Основні доповіді на Міжнародній конференції Круглого столу архівів виголосили Маргарет Тернер “Товариство архівістів та акредитації навчальних програм”, Марієлла Гуерсіо “Інновації у навчальних планах з органі-

зації зберігання електронних документів: порівняльний аналіз”, Андре Порто Анкона Лопес “Розвиток архівної професійної освіти в Бразилії”, Лучіана Дюранті “Можливість підготовки екстремального архівіста” (мається на увазі оволодіння знаннями з усіх напрямків архівознавства та документознавства, включаючи новітні технології), Чарльз Фарругіа “Архівна освіта на Мальті”, Сара Вікем “Наставництво – передумова появи мислячих професіоналів”, Труді Петерсон “Індивідуальна сертифікація: забезпечення професійного росту”, Метью Гетт “Агентство інформаційних технологій Мальти”. Усі виступи об’єднував розгляд та аналіз особливостей архівної освіти в різних країнах світу та пошук спільних, однакових для всіх програм професійної підготовки висококваліфікованих архівістів. Виступаючи не лишили поза увагою і питання створення та функціонування електронних архівів, відповідність навчальних програм з архівознавства та документознавства вимогам сьогодення, зокрема можливість оволодіння слухачами у процесі навчання повним комплексом знань, який би дав змогу їм бути готовими до роботи з електронними архівами та до викликів інформаційного суспільства.

Підсумовуючи роботу конференції, Президент Міжнародної ради архівів Ян Вілсон зазначив, що Мальта – маленька країна, і її Національному архіву необхідно було мати багато сміливості та рішучості, щоб запросити своїх колег з усього світу. Внесок директора архіву Чарльза Фарругіа, підтримка з боку Міністра Крістіни Долорес та уряду Мальти сприяли тому, що CITRA 2009 року стала найбільш пам’ятною конференцією за останні роки.

Наприкінці роботи конференції учасникам міжнародного архівного форуму було представлено для ознайомлення документ під назвою: “МРА: Стратегія розвитку на 2008–2018 роки”. Додатком до нього мають стати дворічні бізнес-плани, на підставі яких працюватимуть відділення, секції, робочі групи та Секретаріат МРА для досягнення головної мети стратегічного розвитку світової архівної спільноти. Стратегія розвитку передбачає:

- активний захист перед світовою громадськістю архівної справи, спрямований на забезпечення збереження документів;
- надання допомоги архівістам та документознавцям з оволодіння новітніми технологіями, їх впровадження та використання;
- пошук нових видів допомоги;
- підтримка мережі МРА, її багатонаціональності;
- прозорість діяльності МРА та зміцнення контактів між її членами за допомогою веб-технологій та професійних програм;
- пошук нових джерел фінансування, грантів та субсидій для розроблення стандартів, методик та інших програм.

Учасники конференції також ознайомилися з проектом “Універсальної декларації архівів”, яку відповідно до пропозицій представни-

ків архівних служб Англії та Франції вирішено доопрацювати таким чином, щоб вона могла набути статусу юридичного документу.

Наступна Міжнародна конференція Круглого столу архівів (CITRA) проходитиме 13–19 вересня 2010 року в м. Осло (Норвегія). Організатором конференції виступить Національний архів Норвегії. Програма конференції буде побудована таким чином, щоб продовжити тематику електронного архівування. Питання, що розглядатимуть учасники стосуватимуться міжнародних досліджень із забезпечення постійного зберігання аутентичних документів в електронному форматі.